

Ηράκλειο 11/4/2012
Αρ. Πρωτ. 58

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
Δημοκρατίας 35, Α Όροφος
Τ.Κ. 713 06 - Ηράκλειο Κρήτης
Τηλέφωνο & Fax
2810223303/2810343906
Email: geoteepk@otenet.gr
<http://www.geoteepk.gr>

ΠΡΟΣ

Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής
Οικονομίας Κτηνιατρικής &
Αλιείας & Κοινωνικής Πολιτικής

κα Θεανώ Βρέντζου

Κοιν. ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Κυρία Αντιπεριφερειάρχη

Στα πλαίσια του θεσμοθετημένου ρόλου μας ως σύμβουλου της Πολιτείας και των φορέων της σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης, σε θέματα πρωτογενή τομέα, η ΔΕ του Παραρτήματος σε πρόσφατη συνεδρίαση της συζήτησε διεξοδικά το θέμα της δακοκτονίας και συντάχθηκε το επισυναπτόμενο στην παρούσα κείμενο.

Θα θέλαμε να λάβετε υπόψη σας ότι η Δ.Ε συνεργάστηκε με πλήθος ειδικών επιστημόνων, αντάλλαξε εμπειρίες από το εξωτερικό, έλαβε υπόψη της όλα τα απολογιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών, προκειμένου να είναι σε θέση να προτείνει επιστημονικά τεκμηριωμένα, μια νέα προσέγγιση στην ασκούμενη τα τελευταία χρόνια μεθοδολογία της δακοκτονίας με δολωματικούς ψεκασμούς και να δώσει το ερέθισμα για πιλοτική εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων. Παράλληλα και μέχρι να πραγματοποιηθούν αυτά προτείνονται βελτιωτικές παρεμβάσεις στο ήδη εφαρμοζόμενο πρόγραμμα.

Επειδή το ελαιόλαδο για εμάς δεν είναι ένα απλό αγροτικό προϊόν αλλά ένα **υψηλής αξίας διατροφικό αγαθό, η βάση της κρητικής διατροφής, το περιβάλλον του νησιού, η ιστορία του, ο πολιτισμός του,** και επειδή η προστασία της παραγωγής του είναι μείζονος σημασίας παρακαλούμε όπως να δείτε με προσοχή, όλα τα σημεία που επισημαίνονται στο κείμενο, προκειμένου να γίνει αποτελεσματική η εφαρμογή του προγράμματος Δακοκτονίας στην Περιφέρεια της Κρήτης.

Είμαστε στην διάθεσή σας για κάθε διευκρίνηση και συνεργασία.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος
της ΔΕ του ΓΕΩΤΕΕ Π.Κ.
Δρ. Αλέξανδρος Στεφανιάκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε Ηρακλείου κο Ευριπίδη Κουκιαδάκη
2. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε Λασιθίου κο Νικόλαο Καστρινάκη
3. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε Ρεθύμνου κα Μαρία Λιονή
4. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε Χανίων κο Απόστολο Βουλγαράκη
5. Δ/ντή Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Κρήτης κο Ν. Μαυράκη
6. Δ/ντρια Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε Ηρακλείου κα Στρ. Καούρη
7. Δ/ντρια Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε Ρεθύμνου κα Ε. Βιδάκη
8. Δ/ντή Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε Λασιθίου κο Μιχ. Γιαπιτζάκη
9. Δ/ντή Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε Χανίων κο Μιχ. Μεσσαριτάκη
10. Δ.Σ ΓΕΩΤΕΕ
11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΓΕΩΤΕΕ
12. ΜΜΕ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΑΚΟΥ

Η Δ.Ε του ΓΕΩΤΕΕ Π.Κ σε πρόσφατη συνεδρίαση της συζήτησε διεξοδικά το θέμα της δακοκτονίας, προκειμένου να προταθεί μια αποτελεσματικότερη, επιστημονικά τεκμηριωμένη, προσέγγιση στην ασκούμενη τα τελευταία χρόνια μεθοδολογία της δακοκτονίας των δολωματικών ψεκασμών και να δοθεί το ερέθισμα για πιλοτική εφαρμογή εναλλακτικών μεθόδων.

Η Δ.Ε του ΓΕΩΤΕΕ Π.Κ έχει ήδη εκφράσει την άποψη, ότι το λάδι δεν είναι ένα απλό αγροτικό προϊόν. Είναι ένα **διατροφικό αγαθό υψηλής αξίας, η βάση της κρητικής διατροφής, το περιβάλλον του νησιού, η ιστορία του, ο πολιτισμός του.** Με βάση τα παραπάνω **η καταπολέμηση του δάκου εκτός από εντομολογικό και γεωργό-οικονομικό είναι και θέμα οικολογικό, δημόσιας υγείας και πολιτικό.**

Διαχρονικά (από το 2004) η Δ.Ε ασχολείται με το θέμα υποβάλλοντας προτάσεις για βελτιστοποίηση της μεθόδου εφαρμογής της δακοπροστασίας, προς τους εκάστοτε αρμοδίους (ΥΠ.Α.Α.Τ, Ν.Α), οι οποίοι επιδεικτικά όλα αυτά τα έτη κώφευαν. Όμως, με δεδομένη την πολιτικοοικονομική συγκυρία που περνά η χώρα μας, **δεν επιτρέπονται** πλέον φαινόμενα **ατολμίας, αστοχιών, αδράνειας**, από οπουδήποτε και οποιονδήποτε και αν προέρχονται, αφού ο τομέας του ελαιολάδου είναι κρίσιμος για την οικονομία τόσο των νοικοκυριών όσο και της Κρήτης.

Είναι η χρονική στιγμή που θα πρέπει όλοι, πολιτεία, τοπική αυτοδιοίκηση, υπηρεσιακοί παράγοντες, επιστημονικό προσωπικό, υποστηρικτικό τεχνικό δυναμικό και παραγωγοί να λειτουργήσουν ο καθένας από την πλευρά του, αλλά και σαν ομάδα με την αρμόζουσα υπευθυνότητα και δεοντολογία.

Στο πλαίσιο αυτό η ΔΕ ως ο επιστημονικός φορέας που φέρει την ευθύνη να υποβάλλει προτάσεις στην πολιτεία:

- ήρθε σε επαφή με σημαντικό αριθμό εμπειρών επιστημόνων,
- αντάλλαξε πληροφορίες για τον τρόπο καταπολέμησης σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες
- μελέτησε τις απολογιστικές εκθέσεις δακοκτονίας για τον κάθε νομό που παρουσιάζουν την % ποσοτική ζημία και την αντίστοιχη οικονομική, το κόστος και εν τέλει την αποτελεσματικότητα της μεθοδολογίας
- έλαβε υπόψη της τα ασκούμενα καθήκοντα από τους τομεάρχες και τους παγιδοθέτες
- έλαβε υπόψη της την μεθοδολογία της ανάδειξης των εργολάβων ψεκασμού
- έλαβε υπόψη της την συνδρομή των Δήμων στο πλαίσιο του κοινωνικού ελέγχου

και αφού ανέλυσε όλα αυτά τα δεδομένα, προσδιόρισε την εμπλοκή, τον ρόλο και τις αστοχίες των παραγόντων όλων των επιπέδων και κατέληξε σε προτάσεις για την αποτελεσματική καταπολέμηση του Δάκου.

ΓΕΝΙΚΑ

Ο τρόπος καταπολέμησης του Δάκου στην Κρήτη, που εφαρμόζεται για 10ετίες, είναι η μέθοδος της μαζικής καταπολέμησης με δολωματικούς ψεκασμούς.

Η μέθοδος στηρίζεται στην συλλογή δεδομένων εποχιακής διακύμανσης του πληθυσμού με δίκτυο γυάλινων παγίδων, στην αξιολόγηση των δεδομένων από επιστημονικό προσωπικό (τομεάρχες & επόπτες) και στην εφαρμογή ψεκασμών τη κατάλληλη χρονική περίοδο (πριν την δακοπροσβολή).

Η **επιτυχία της καταπολέμησης** σχετίζεται με

- την **έγκαιρη και αντιπροσωπευτική της περιοχής παγιδοθεσία**.
 - ο Προϋπόθεση: ο ακριβής εντοπισμός των θέσεων από τους ειδικούς επιστήμονες (επόπτες, τομεάρχες) και η παρουσία του αναγκαίου αριθμού παγιδοθετών.
- την **έγκαιρη αξιολόγηση των ευρημάτων - δεδομένων**
 - ο Προϋπόθεση: η παρουσία του αναγκαίου αριθμού γεωπόνων τομεαρχών.

- την **έγκαιρη και ορθή εφαρμογή των ψεκασμών**
 - ο Προϋπόθεση: η έγκαιρη προμήθεια των φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων, η παρουσία του αναγκαίου αριθμού ψεκαστών και η ικανότητα τους για την αποτελεσματική κετέλση του έργου
- Άλλους παράγοντες όπως:
 - ο οι καιρικές συνθήκες: π.χ. οι δυνατοί άνεμοι κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα που πρέπει να γίνει ένας ψεκασμός, καθυστερούν την εφαρμογή του και ευνοούν τις δακοπροσβολές. Αντίθετα οι υψηλές θερμοκρασίες δεν ευνοούν την εξέλιξη του βιολογικού κύκλου του εντόμου (θερμοκρασίες πάνω από 32°C αναστέλλουν την δραστηριότητα των ενηλίκων).
 - ο το ποσοστό καρποφορίας: σε περιοχές με ποσοστά καρποφορίας μεταξύ 25 % & 40% τα αποτελέσματα της καταπολέμησης, υπολείπονται αυτών σε περιοχές με καρποφορίες μεγαλύτερες του 70%.

Το υφιστάμενο σύστημα καταπολέμησης στηρίζεται σε μια πυραμιδοειδή διάρθρωση με ρόλους σε κάθε επίπεδο που πάντα δεν επιτρέπουν την αποτελεσματικότητα της μεθόδου:

- το **ΥΠ. Α. Α. Τ** έχει κεντρικό ρόλο που χαρακτηρίζεται από την **οριζόντια προσέγγιση** ως προς
 - ✓ την εφαρμογή της μεθόδου πανελληνίως, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες π.χ της Κρήτης.
 - ✓ τον καθορισμό του αριθμού των προσλήψεων του αναγκαίου προσωπικού (τομεαρχών και παγιδοθετών) και
 - ✓ τον προσδιορισμό του κόστους της μεθόδου ανά περιφέρεια
- Η **Περιφέρεια** με τις **Περιφερειακές Ενότητες διαχειρίζονται** διοικητικά τις προσλήψεις προσωπικού και την ανάθεση των ψεκασμών σε εργολάβους.
- Οι **Δ. Α. Ο. Κ** των Π.Ε έχουν αφενός την επιστημονική ευθύνη του προγράμματος και αφετέρου τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής του.
- **Οι Εργολάβοι των ψεκασμών**: μπορεί να είναι ΕΑΣ που αναθέτουν υπεργολαβία σε συνεταιρισμούς, μπορεί να είναι Α. Σ , Δήμοι ή Ιδιώτες.

Παράλληλη υποστήριξη από τα Επιστημονικά και Ερευνητικά Ινστιτούτα του νησιού

- Το Ινστιτούτο Υποτροπικών Φυτών & Ελαιάς Χανίων συμμετέχει τα τελευταία 20 χρόνια περίπου με τις συγκριτικές πειραματικές εργασίες του δάκου.
- Το εργαστήριο Εντομολογίας του Ινστιτούτου Αμπέλου και Προστασίας Φυτών Ηρακλείου επίσης έχει πειραματικά δεδομένα και αποτελέσματα σχετικά με τις μεθόδους καταπολέμησης
- Το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου έχει παράξει σημαντικό έργο σχετικά με τις μεθοδολογίες καταπολέμησης του δάκου

Από αυτή την διάρθρωση **απουσιάζουν, οι Δήμοι (σε επίπεδο Θεσμού) και οι Παραγωγοί (στο επίπεδο της συμμετοχής στην διενέργεια των ψεκασμών και ελέγχου της εφαρμογής).**

Είναι αυτονόητο ότι η επιτυχία της δακοκτονίας σχετίζεται με τον υψηλό επαγγελματισμό όλων των συντελεστών της.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΕ ΣΤΑΔΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:

Α. Δακοπαγίδες:

Ι. Που αναρτώνται σήμερα: Συνήθως κοντά στους δρόμους για να εξυπηρετείται ο παγιδοθέτης στο γρήγορο έλεγχο και αλλαγή τους. Ο αριθμός τους μάλιστα είναι πολύ μικρός σε σχέση με τις ανάγκες της κάθε περιοχής λόγω της δραστηκής μείωσης του αριθμού των παγιδοθετών καθένας από τους οποίους καλείται να εξυπηρετεί δύο ή και τρία δημοτικά διαμερίσματα.

Που θα έπρεπε να αναρτώνται : Το δίκτυο παγίδευσης πρέπει να τοποθετείται σε αντιπροσωπευτικές περιοχές με εδαφολογική και κλιματική ομοιογένεια προκειμένου να έχουμε τις απαραίτητες πληροφορίες βιολογίας του εντόμου (εξέλιξη των δακοπληθυσμών, γονιμότητα των θηλυκών) και να λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές «εστίες» προσβολών.

Πως θα βρεθούν οι σωστές θέσεις ανάρτησης: με αξιοποίηση των μέχρι τώρα δεδομένων στο επίπεδο:

- Των δακοσυλλήψεων
- Των προσβολών του ελαιοκάρπου (δειγματολογικές και τελικές προσβολές).
- Των χαρτών σε κάθε περιοχή.

Είναι απαραίτητη η ηλεκτρονική καταγραφή όλων των δεδομένων σε κάθε περιοχή με σήμανση της έντασης του προβλήματος.

Στόχος: Η δημιουργία ενός χάρτη με τα σημεία που θα πρέπει να αναρτούνται οι παγίδες, ο οποίος θα δίδεται στους παγιδοθέτες στην αρχή της περιόδου. Ο γεωπόνος τομεάρχης θα έχει επίσης αυτόν τον χάρτη όχι μόνο για τον έλεγχο του παγιδοθέτη αλλά κυρίως για την βελτίωση του δικτύου με βάση τα δεδομένα κάθε χρόνου.

II. Πότε αναρτώνται: Συνήθως το πρώτο 10μερο του Ιουνίου

Πότε θα έπρεπε να αναρτώνται: Από τις αρχές Μαΐου για να δώσουν πληροφορίες για τους αρχικούς πληθυσμούς του δάκου και την έγκαιρη έναρξη των ψεκασμών παρότι ο ελαιοκάρπος δεν είναι επιδεκτικός προσβολής.

B. Ψεκασμοί:

I. Έναρξη:

Τι συμβαίνει σήμερα: Οι ψεκασμοί εκτελούνται με εντολή που δίδεται από τις 4 Δ.Α.Ο.Κ του νησιού, όταν έχουν τα δεδομένα (δακοσυλλήψεις, ανάλυση των δειγμάτων κτλ). Με βάση την συνήθη πρακτική η διαδικασία ψεκασμών δεν ξεκινάει πριν από το τρίτο 10ήμερο του Ιουνίου επειδή δεν έχει τοποθετηθεί έγκαιρα το απαραίτητο προσωπικό (παγιδοθέτες και τομεάρχες).

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει : Η χρονική έναρξη των ψεκασμών να προσδιορίζεται με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες - ανάγκες για την προστασία των ελαιοδέντρων. Π.χ σε περιοχές με μεγάλες δακοπροσβολές κατά το προηγούμενο έτος, ή σε περιοχές με υψηλό ποσοστό ασυγκόμιστων ελαιώνων όπου υπάρχουν υψηλότεροι πληθυσμοί δάκου, η πρώτη επέμβαση χρονικά προηγείται από τις υπόλοιπες περιοχές. Επίσης σε περιοχές με ιδιαίτερα μικροκλίματα εντός μιας τοπικής κοινότητας που αποτελούν συνήθως την εστία μόλυνσης της ευρύτερης περιοχής, θα έπρεπε να ξεκινάει εγκαίρως η πρώτη εφαρμογή σε σχέση με την υπόλοιπη κοινότητα.

II. Εφαρμογή:

Τι συμβαίνει σήμερα: Η εφαρμογή βάση των έγγραφων οδηγιών των ΔΑΟΚ διενεργείται με συνεργεία εδάφους (συνήθως αλλοδαποί εργάτες) με ελκυστήρες ή με ψεκαστήρες πλάτης.

Προβλήματα

- στην περίπτωση του ψεκασμού με ελκυστήρες,
 - ✓ Το ψεκαστικό διάλυμα – δόλωμα, για ευκολία, ταχύτητα και μεγαλύτερο οικονομικό όφελος των εργολάβων, εφαρμόζεται στην εξωτερική πλευρά του δένδρου, με αποτέλεσμα να είναι μειωμένης αποτελεσματικότητας ιδιαίτερα σε περιόδους με πολύ υψηλές θερμοκρασίες
 - ✓ Δεν διενεργείται ψεκασμός σε ελαιώνες που είναι περιφραγμένοι με αποτέλεσμα να παραμένει ενεργή εστία μόλυνσης σε μια περιοχή.
- στην περίπτωση συνεργείων με ψεκαστήρες πλάτης,
 - ✓ συνήθως δεν ακολουθούνται οι οδηγίες για την σωστή εφαρμογή,
 - ✓ δεν γίνεται ορθή διασπορά του ψεκαστικού υλικού με αποτέλεσμα να «υπερψεκάζονται» ελαιόδεντρα κοντά στους δρόμους και να «υποψεκάζονται» τα απομακρυσμένα.

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει :

- ✓ Οι εργολάβοι των ψεκασμών να είναι πιστοποιημένοι ως προς την ικανότητά τους να διενεργούν αυτούς τους ψεκασμούς
- ✓ Οι ψεκαστές να είναι εκπαιδευμένοι και αν είναι εφικτό και πιστοποιημένοι
- ✓ Οι παραγωγοί σε κάθε τοπική κοινωνία να συμμετέχουν στους ψεκασμούς κάτω από την επιστημονική καθοδήγηση των γεωπόνων τομεαρχών.

Γ. Επιστημονική καθοδήγηση και επίβλεψη:

Τι συμβαίνει σήμερα: Οι Γεωπόνοι επόπτες δακοκτονίας σε κάθε Δ.Α.Ο.Κ δεν έχουν μεγάλα περιθώρια άσκησης των καθηκόντων τους, επειδή εξαρτώνται από την τοποθέτηση των τομεαρχών, των παγιδοθετών αλλά και την προμήθεια των υλικών. Η συνήθης πρακτική υπαγορεύει ότι αυτή η διαδικασία ολοκληρώνεται έως τις αρχές του Ιουνίου. Ιδιαίτερα κατά τα δύο προηγούμενα χρόνια στο πλαίσιο των οριζόντιων περικοπών ο αριθμός των τομεαρχών και παγιδοθετών μειώθηκε κατά 60%. Έτσι οι δυνατότητες στο επίπεδο της αναγκαίας καθοδήγησης, εκπαίδευσης και επίβλεψης όλων των φάσεων της δακοπροστασίας στην ουσία είναι ανύπαρκτες για τον συγκεκριμένο τρόπο καταπολέμησης του δάκου.

Στα παραπάνω πρέπει να προσθέσουμε το οικονομικό πρόβλημα των τομεαρχών (των καθυστερήσεων στις πληρωμές, την κατάργηση της εκτός έδρας αποζημίωσης και της αμοιβής 0,15 λεπτά το χιλιόμετρο για την χρήση των ιδιωτικών αυτοκινήτων τους στους χωματόδρομους, όταν η τιμή της βενζίνης είναι 2,00 €). **Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι οι τομεάρχες να αναγκάζονται από τις συνθήκες και να περιορίζονται στις αναλύσεις των δειγμάτων για 20 περίπου τοπικές κοινότητες, ο καθένας και την συμπλήρωση των αναγκαίων δελτίων.**

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει :

- Οι νέοι τομεάρχες να προσλαμβάνονται αρχές Μαΐου,
- να εκπαιδεύονται στην ελαιοκομία, τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, τη δακοκτονία και τα θέματα ασφάλειας της εφαρμογής εντατικά για μία πλήρη εβδομάδα.
- να ενημερώνονται για τον τομέα τους,
- να μελετούν τα στατιστικά στοιχεία του τομέα τους από τις προηγούμενες χρονιές,
- να ελέγχουν τους χάρτες και να σημειώνουν και να σχεδιάζουν τον τρόπο δράσης για την τρέχουσα σεζόν,
- να επικοινωνούν με τα συνεργεία και τους παγιδοθέτες για να τους κατευθύνουν και να τους εκπαιδεύσουν.

Για να είναι δυνατά τα παραπάνω το επιστημονικό προσωπικό της Δακοκτονίας να επανέλθει στα επίπεδα του 2009.

Δ. Περιφέρεια & Περιφερειακές Ενότητες

Τι συμβαίνει σήμερα: Παρότι η κατάσταση έχει δυσκολέψει δραματικά τα 2 τελευταία χρόνια με τις αποφάσεις της Κεντρικής Κυβέρνησης η διαχείριση της Δακοκτονία δεν έχει αλλάξει. Οι προκηρύξεις ανάθεσης των ψεκασμών δεν λαμβάνουν υπόψη τα νέα δεδομένα, και δεν φαίνεται να υπάρχει κάποιο σχέδιο ενίσχυσης του επιστημονικού προσωπικού των ΔΑΟΚ για την περίοδο της δακοκτονίας.

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει : Η Περιφέρεια θα έπρεπε να διεκδικήσει την αυτονομία υλοποίησης του έργου από το ΥΠΑΑΤ. Οι Π.Ε να απαιτήσουν από τους εργολάβους ψεκασμών την διάθεση τεχνικής στήριξης από γεωπόνο ιδιώτη που σε συνεργασία με τους τομεάρχες θα διασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή των ψεκασμών. Να μεριμνήσουν για την έγκαιρη παράδοση όλων των απαραίτητων υλικών για τους ψεκασμούς. Να μελετήσουν κάθε δυνατότητα αναδιάρθρωσης προσωπικού για τις ανάγκες της δακοκτονίας.

Ε. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Τι συμβαίνει σήμερα: Το Υπουργείο ασχολείται με την δακοκτονία μόνο για να μειώσει το κόστος της. Έτσι με διαδοχικές αποφάσεις του το 2010 και το 2011 για μειώσεις προσωπικού (τομεάρχες, παγιδοθέτες) έχει καταστήσει την πραγματοποίηση της Δακοκτονίας μια αμφίβολη διαδικασία. Για το

θέμα αυτό το Επιμελητήριο μας έχει εκφράσει τις θέσεις του στο Δελτίο Τύπου της 3/6/2011 οι οποίες ισχύουν και σήμερα.

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει : Το Υπουργείο όφειλε να αντιληφθεί ότι η εξοικονόμηση από την μείωση του προσωπικού που ασχολείται με την δακοκτονία είναι μικρότερη του Εθνικού εισοδήματος που χάνεται αλλά και των εισφορών προς το αντίστοιχο ταμείο. Έπρεπε να μελετήσει τα οικονομικά στοιχεία των δύο τελευταίων ετών και να διαπιστώσει ότι το «κέρδος» είναι πολύ μικρότερο από την ζημιά. **Κρίσιμης σημασίας είναι η έγκαιρη εξασφάλιση των κονδυλίων για τις αμοιβές του προσωπικού.** Η εξόφληση των δεδουλευμένων στο εργατικό προσωπικό θα διασφαλίσει ποιοτικό προσωπικό. Επιθυμητό είναι η εξόφληση ενός ψεκασμού πριν από τον επόμενο.

Στόχος: Να διαθέσει τις απαιτούμενες πιστώσεις για την πρόσληψη του προσωπικού στα επίπεδα του 2009.

ΣΤ. Ε.Α.Σ. και Αγροτικοί Συν/μοί

Τι συμβαίνει σήμερα: Χρησιμοποιούν την εργολαβία της Δακοκτονίας ως μια προσοδοφόρα οικονομική δραστηριότητα. Δεν εξετάζουν πως θα μπορούσαν αξιοποιώντας το επιστημονικό προσωπικό τους (γεωπόνους) και ενεργοποιώντας τα καλύτερα μέλη τους να δημιουργήσουν τα καλύτερα δυνατόν συνεργεία ψεκασμού.

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει : Οι ΕΑΣ θα έπρεπε να αποζητούν οι ίδιοι την βελτίωση και την αποδοτικότερη εφαρμογή των ψεκασμών. Προς τούτο θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τους γεωπόνους που διαθέτουν και να κάνουν την καλύτερη δυνατή επιλογή στα συνεργεία. Οι συν/μοί υπεργολάβοι θα έπρεπε να βλέπουν την δακοκτονία ως υποχρέωση για την βελτίωση του γεωργικού τους εισοδήματος και όχι σαν μεροκάματο. **Είναι εντελώς ακατανόητο να απαιτείται επίβλεψη του ψεκασμού.**

Στόχος: Σε κάθε τοπική κοινότητα να δημιουργούνται συνεργεία με ψεκαστές πολλούς παραγωγούς που να ολοκληρώνουν έναν ψεκασμό σε ένα 2μερο γνωρίζοντας ο καθένας ότι προστατεύει το εισόδημα του.

Ζ. Ιδρύματα & Ινστιτούτα της Κρήτης

Τι συμβαίνει σήμερα: Από τα δύο Ινστιτούτα του νησιού μας, το Ι.Υ.Φ & ΕΧ ασχολείται πιο συστηματικά, πολλά χρόνια με έρευνα για την καταπολέμηση του δάκου (αξιολόγηση νέων δραστικών ουσιών, ελκυστικών, παγίδων, μελέτη της επίδραση των ψεκασμών στην εντομοπανίδα του ελαιώνα, της ανάπτυξης ανθεκτικότητας του δάκου στα χρησιμοποιούμενα εντομοκτόνα, της δυνατότητας ελάττωσης κατά το ήμισυ του ψεκαστικού υγρού ανά ψεκαζόμενο δένδρο, της καταγραφής ειδών ωφελίμων εντόμων και του ποσοστού δράσης τους κλπ.)

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει : Είναι επιβεβλημένο τα Ιδρύματα και Ινστιτούτα να ασχοληθούν ακόμα εντατικότερα με το θέμα λόγω του γεγονότος ότι:

- ✓ οι κλιματολογικές συνθήκες του νησιού μας ευνοούν την ανάπτυξη του δάκου σε μεγάλους πληθυσμούς με πολλές γενιές ετησίως και αυτή είναι η βασική αιτία της δυσκολίας του εγχειρήματος
- ✓ το λάδι είναι η κορωνίδα των προϊόντων του νησιού μας.

Επομένως είναι αναγκαίο να:

- αξιολογήσουν τα ερευνητικά δεδομένα που αφορούν στην απωθητικότητα κάποιων εντομοκτόνων ή την μειωμένη προσέλκυση του εντόμου από συνεχή χρήση της ίδιας ελκυστικής ουσίας,
- αξιολογήσουν νέες μεθόδους και εντομοκτόνα,
- αναπτύξουν στενότερη συνεργασία με τις Δ.Α.Ο.Κ ώστε να βοηθήσουν στην εκτίμηση της «επικινδυνότητας» – ιδιαιτερότητας του μικροκλίματος κάθε περιοχής

Η. Δήμοι-Σύλλογοι.

Τι συμβαίνει σήμερα: Δεν ασχολούνται με την δακοκτονία, δεν προτείνουν λύσεις.

Τι θα έπρεπε να συμβαίνει : Στο βαθμό που το κράτος δεν χρηματοδοτεί επαρκώς το πρόγραμμα θα πρέπει να υπάρξουν κινήσεις για την ενίσχυση του εγχειρήματος είτε στο επίπεδο της εμπλοκής γεωπόνων των δήμων , είτε στην ανεύρεση πόρων για χρηματοδότηση πρόσληψης προσωπικού είτε στην παρακίνηση εθελοντικής βοήθειας. Οι Γεωπόνοι των Δήμων είναι απαραίτητο να έχουν ουσιαστικές αρμοδιότητες, ως σημαντικοί κρίκοι του ιστού της δακοκτονίας, αλλά και να αναλάβουν ευθύνες.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

η ΔΕ του ΓΕΩΤΕΕ Π.Κ υποστηρίζει ότι :

1. το έργο της Δακοκτονίας είναι **καθαρά επιστημονικό** το οποίο χρήζει τέτοιας αντιμετώπισης από όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες και θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι θα παρακολουθείται καθ' όλη την διάρκεια του έτους ακριβώς όπως λειτουργούν οι γεωργικές προειδοποιήσεις.
2. Η όποια μεθοδολογία ασκείται, απαραίτητα θα πρέπει να διασφαλίζει τον **ενιαίο χαρακτήρα** της, υπό ενιαία ομπρέλα, υπό **ενιαία ευθύνη** που δεν είναι άλλη από την αιρετή Περιφέρεια. Κρίνεται απαραίτητο να ανεξαρτητοποιηθεί το πρόγραμμα της Κρήτης για λόγους κλιματικής ιδιαιτερότητας (θερμό κλίμα, διαχείριση μεγάλων πληθυσμών ενήλικων, διαχείριση προνυμφών πάνω σε ανηρτημένο καρπό) αλλά και επειδή υπάρχουν ακόμα πολλές εκτάσεις με χονδρολιά και τσουνάτη, που συγκομίζονται μετά από φυσική καρπόπτωση μέχρι το τέλος του χειμώνα ή και αργότερα (φιλοξενώντας έτσι υψηλούς διαχειριζόμενους πληθυσμούς) κ.ά..
3. Ο εντοπισμός περιοχών πιλότων που θα παρακολουθείται με παγίδοθεσία η εξέλιξη του εντόμου καθόλη την διάρκεια του έτους και η διασύνδεση των δεδομένων τους με αυτά των υπόλοιπων περιοχών προκειμένου να δημιουργηθεί **μαθηματικό μοντέλο πρόγνωσης**.
4. Χρήση των δεδομένων όλων μετεωρολογικών σταθμών που υπάρχουν σε κάθε περιοχή (Κέντρου Προστασίας Φυτών, Δήμων, Ενώσεων κ.λ.π)
5. **Στατιστική επεξεργασία** όλων των δεδομένων των προηγούμενων ετών για την διεξαγωγή συμπερασμάτων ανά περιοχή.
6. Αποτύπωση όλων των παραπάνω σε σύστημα GIS που εξελισσόμενο θα δίνει την δυνατότητα λήψης αποφάσεων σε πραγματικό χρόνο. Η χρήση προγράμματος γεωγραφικών πληροφοριών με ακριβή αποτύπωση παρελθουσών μετρήσεων πληθυσμών και προσβολών καρπού όπου και όσο διάστημα χρόνου υπάρχουν, μετρήσεων 12-μηνια παρακολούθησης πτήσεων σε επιλεγμένα σημεία, αλλά και κλιματικών στοιχείων. Από ένα τέτοιο σύστημα, μαζί με την ημερήσια 'τροφοδοσία' με τρέχοντα στοιχεία, θα προκύψουν:
 - Οι πλέον 'επικίνδυνες' περιοχές (hotspots) για εντατικότερη παρακολούθηση.
 - Οι τυπικές περιοχές ως ενδεικτικές ευρύτερων τάσεων της περιόδου.
 - Η ελάττωση των θέσεων παγίδων.
 - Οι προβλέψεις για επεμβάσεις, με μεγαλύτερο χρόνο για προετοιμασία, σε σχέση με απλές τοπικές μετρήσεις παγίδων, δειγματοληψιών καρπού και ωρίμανσης ωθηκών
7. **Ανάδειξη του ρόλου του τομέαρχη** ως ο επιστήμονας που θα παρακολουθεί τα εξελικτικά στάδια τόσο του καρπού όσο και του εντόμου σε συνδυασμό με τα μετεωρολογικά δεδομένα προκειμένου να δίνει οδηγία ψεκασμού όσο πιο έγκαιρα γίνεται. Επίσης θα είναι υπεύθυνος να κρίνει την αναγκαιότητα τοπικού ψεκασμού ή να προτείνει ψεκασμό κάλυψης από τους παραγωγούς. Η επιλογή της θέσης των παγίδων είναι **ευθύνη** του τομέαρχη και όχι από του παγίδοθέτη.
8. **Απόσκόπη δυνατότητα αναγνώρισης** του τομέα από κάθε τομέαρχη προκειμένου να επιτελέσει το παραπάνω επιστημονικό του έργο με επάρκεια.
9. Τροποποίηση της διαδικασίας του διαγωνισμού - ανάδειξης των εργολάβων ψεκασμού και αντιμετώπισης του σαν δημόσιο έργο φυτοπροστασίας με απαίτηση:
 - Συμμετοχή **εργοληπτών δημοσίων έργων φυτοπροστασίας**
 - Κριτήριο για την ανάθεση η **συμπερότερη** προσφορά όπου θα αξιολογούνται παράμετροι που θα έχουν τεθεί ενιαία σε επίπεδο περιφέρειας (π.χ αποδεικτικά

- εμπειρίας και καλής εκτέλεσης ανάλογων έργ, αποδεικτικά για τον τεχνολογικό εξοπλισμό, κ.λ.π)
- Συνεργασία του εργολάβου με γεωπόνο που θα διασφαλίζει την ορθότητα της εφαρμογής
 - **Ενιαία** ανώτερη προσφερόμενη τιμή ανά ελαιόδενδρο σε κάθε χωριό.
10. Διασύνδεση της **αποτελεσματικότητας** του ψεκασμού με την **αποζημίωση** του εργολάβου.
 11. **Έγκαιρη προμήθεια** όλων των ποσοτήτων των φυτοπροστατευτικών και ελκυστικών προκειμένου να αποφεύγονται καθυστερήσεις.
 12. **Εναλλαγή των ελκυστικών** σε κάθε ψεκασμό γιατί εμφανίζεται σε μελέτες ότι ο δάκος αναπτύσσει εθισμό στην κατ' εξακολούθηση χρήση της ίδιας ελκυστικής ουσίας. Οφείλει να ελέγχεται η οξύτητά της κατά την παραλαβή της αλλά και κατά την διάρκεια της αποθήκευσης. Υπάρχει περίπτωση επειδή ακριβώς δεν ελέγχεται να δημιουργεί αντίθετα αποτελέσματα από τα αναμενόμενα. Σημαντικό θέμα επίσης είναι οι συνθήκες αποθήκευσης των εντομοκτόνων και των ελκυστικών μετά την παραλαβή των.
 13. Η επιλογή **περιοχών πιλότων** μια σε κάθε Π.Ε αρχικά, όπου θα εφαρμοστεί η καταπολέμηση του δάκου με την μέθοδο της **μαζικής παγίδευσης** προκειμένου να υπάρχουν πέρα από τα πειραματικά δεδομένα και δεδομένα σε μεγαλύτερη έκταση. Κρίσιμος παράγων είναι το κόστος των παγίδων και της τοποθέτησης σε επίπεδο ελαιοκομικής περιόδου. Το **κόστος αγοράς** πρέπει να αποτελέσει στοιχείο ιδιαίτερα σοβαρής διαπραγμάτευση για πολύ μεγάλες προμήθειες (η προμήθεια των παγίδων να γίνεται από την Περιφέρεια) και η ανάρτηση μπορεί να εξεταστεί το ενδεχόμενο να αποτελεί ευθύνη των παραγωγών.
 14. **Ανάρτηση** σε επιλεγμένα και σταθερά σημεία των ανακοινώσεων του εργολάβου για τα δρομολόγια που θα ακολουθούν τα συνεργεία ψεκασμού
 15. **Κινητοποίηση** των τοπικών παραγόντων και πρωτίστως των ίδιων των παραγωγών για τον έλεγχο της διαδικασίας των ψεκασμών.
 16. **Η τεκμηρίωσης της αναγκαιότητας των επεμβάσεων και οι εγγραφές των παραμέτρων των επεμβάσεων** πρέπει να είναι συμβατές με την **Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Καλλιεργειών** και τις διαδικασίες **Ιχνηλασιμότητας**. Η δακοκτονία, ως η μεγαλύτερη δράση φυτοπροστασίας στη χώρα, δεν είναι πλέον ανεκτό να βρίσκεται εκτός διαδικασιών Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.
 17. **Η εκπαίδευση του προσωπικού και η κατάρτιση όλων των καλλιεργητών**, σε θέματα **αποτελεσματικότητας και ασφάλειας προσώπων και περιβάλλοντος** (όπως απόρριψη πλεονασμάτων ψεκαστικού υγρού και κενών συσκευασίας, drift κ.ά.) έχει κορυφαία σημασία. Πόροι μπορούν να αντληθούν άμεσα από το Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης για ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Πακέτων και τη λειτουργία των Προγραμμάτων Εκπαίδευσης κατά περίπτωση για Τομεάρχες/ Εποχιακούς Γεωπόνους, παγιδοθέτες, ψεκαστές.

Η ΔΕ του ΓΕΩΤΕΕ Π.Κ δηλώνει παρούσα σε όποιον Φορέα χρειάζεται περαιτέρω διευκρινήσεις ή συνεργασία σε σχέση με το θέμα.